

[Grothe Philip.]

lønregulering. Når det så forbindes med, at staten som arbejdsgiver ofte ser sig nødsaget til at afbalancere lønforhøjelserne gennem øgede skatter af hensyn til den samlede økonomiske ligevægt i samfundet, ja, så får tjenestemandsforshandlingerne ofte et mere dramatisk tilsnit, end det måske ikke mindst ud fra et tjenestemandssynspunkt er ønskeligt. Der er, så vidt jeg kan se, ikke nogen let og umiddelbar rigtig løsning på dette problem om den smidigere løntilpasning, men det var måske alligevel værd at overveje spørgsmålet.

Sigsgaard: Den enighed, som forhandlingerne mellem den højtærede finansminister og tjenestemandsforsorganisationerne nu er resulteret i, er selvfølgelig glædelig for en umiddelbar betragtning. Alligevel rejser der sig mange problemer, og der er stadig mange uafklarede spørgsmål, som det vel kan være rimeligt at komme ind på ved denne lejlighed.

Jeg opfatter forhandlingerne og forhandlingsresultatet sådan, at der nu foreligger en erkendelse af, at tjenestemændene siden 1958 faktisk har fået et milliardbeløb for lidt i forhold til, hvad vistnok alle både i 1958 og 1961 anså for rimeligt. Det er mit indtryk, at man ude omkring ofte gør sig skyldig i en misforståelse. Man har nemlig forstået den megen tale om efterslæbet sådan, at tjenestemændene nu skal have efterbetaling af de beløb, som alle nu erkender at de er blevet snydt for gennem de seneste år. Men det er jo ingenlunde tilfældet. Forhandlingerne har tværtimod vist, at man affinder sig med, at det milliardbeløb, tjenestemændene skulle have haft gennem de seneste år, hvis de ellers var fulgt med i den almindelige indkomstudvikling, nu er afskrevet som uerholdeligt.

Dette rejser så spørgsmålet, hvordan vi kan undgå at komme ud for den samme udvikling i den kommende tid. Foretager vi os ingenting, vil tjenestemændene — og for resten også visse andre grupper — igen sakke agterud, og det forekommer hverken rimeligt eller hensigtsmæssigt. Det har nu vist sig, at regulering hvert andet år er helt utilstrækkeligt — det har også andre ærede ordførere været inde på her i dag — og jeg synes derfor, at vi skal overveje at indføre

en hyppigere taktregulering, f. eks. kvartalsvis, sådan som andre grupper efterhånden har fået det. Ikke så få af det høje tings medlemmer har jo som jeg lejlighed til at følge forholdene i kommunerne på nært hold, og netop i kommunerne er problemet højaktuelt. Især de lavrelønnede tjenestemænd er her særdeles ugunstigt stillet i forhold til lønarbejderne, fordi de ikke har nogen taktregulering af lønningerne. Hverken kommuner eller stat står sig i længden ved at behandle tjenestemændene på denne måde.

I øvrigt viser det sig nu klart, at tjenestemandsgruppen er en af de grupper, der blev allerhårdest ramt af helhedsløsningen. For denne gruppe har lønbremsen jo virkelig været effektiv. Det kunne man selvfølgelig forudse allerede i 1963, og det var en af årsagerne til, at socialistisk folkeparti mildt sagt ikke var særlig begejstret for helhedsløsningen, hvis fallit jo nu ubarmhertigt afsløres for enhver.

Men når jeg nu har omtalt den negativt, så skal det også siges, at noget godt kom der trods alt ud af den. Den indebar jo bl. a., at de laveste satser for overenskomstportioner blev hævet noget, så de lavestlønnede fik et procentvis større tillæg end de højerelønnede. Det var en lille reform, men den var meget rimelig, og det er glædeligt at se, at man under de nyligt afsluttede forhandlinger har holdt fast ved disse ændringer.

Jeg tror dog, at vi skal overveje at gå videre ad den vej. Det er en kendsgerning, at lønningerne for visse grupper er så lave, at det særlig i områderne med den højeste beskæftigelse volder store vanskeligheder at skaffe kvalificerede folk til mange stillinger. Samtidig har mange af de lavrelønnede tjenestemænd meget betroede og ansvarsfulde poster. Man behøver blot at tænke på de postbude, der har ansvaret for titusinder af kroner, eller på en stor del af statsbanernes personale, der står med det store ansvar for trafikikkerheden. Hvad sikkerheden angår, er det jo manden ude på linjen, der har det største ansvar — i denne henseende sågar større end generaldirektøren; men det er, som om dette forhold ikke rigtig afspejler sig i en sammenligning mellem generaldirektørens og portørens løn. Det meget store ansvar honoreres ikke, og